

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

10.06.2024. – 14.06.2024.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 17.06.2024. године

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 10.06.2024. – 14.06.2024.

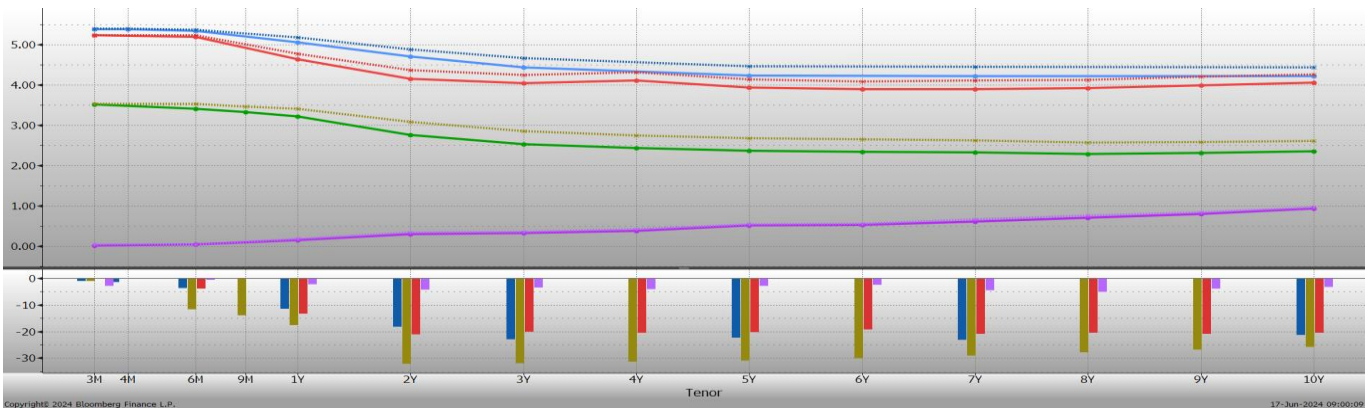
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Британија			Јапан		
	7.6.24	-	14.6.24	7.6.24	-	14.6.24	7.6.24	-	14.6.24	7.6.24	-	14.6.24
2 године	3,08	-	2,76	4,89	-	4,70	4,40	-	4,17	0,35	-	0,31
5 година	2,68	-	2,37	4,46	-	4,24	4,15	-	3,95	0,56	-	0,53
10 година	2,62	-	2,36	4,43	-	4,22	4,26	-	4,06	0,98	-	0,94

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	7.6.24	-	14.6.24
3 мјесеца	3,562	-	3,537
6 мјесеци	3,525	-	3,408
1 година	3,427	-	3,242

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 14.06.2024. године (пуне линије) и 07.06.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЗОНА ЕВРА

Протекла недјеља је обиљежена дешавањима у Француској. Лоши резултати на парламентарним изборима ЕУ су подстакли предсједника Француске Макрона да распише ванредне националне изборе, тако повећавајући неизвјесност у Француској, због изгледа исхода избора са могућностима у распону од крајње десничарске већине до коалиције садашњих странака на власти. Ова одлука се показала као веома неизвјесна за тржишне учеснике, што се у коначници одразило на повећање разлике приноса између њемачких и француских обавезница, због повећане потражње за сигурнијим обавезницама попут њемачких. Приноси њемачких обавезница су у односу на претходну недјељу смањени између 26 и 32 базна поена. С друге стране, приноси француских обавезница са роком доспијећа од 2. и 5. година су смањени за 10 и 5 базних поена, респективно, док су приноси десетогодишњих обавезница повећани за 3 базна поена. Различита кретања приноса ових обавезница утицала су на то да се разлика између десетогодишњих њемачких и француских обавезница на крају недјеље повећа на ниво од око 77 базних поена, док је недјељу раније износила око 48 базних поена. Агенција за додјелу кредитног рејтинга S&P, која је недавно смањила рејтинг Француске за једну степеницу, навела је да би политике које промовише странка којој припада Л Пен потенцијално могле утицати на рејтинг Француске. Министар финансија Француске Л Мере је упозорио да би Француска запала

у дужничку кризу, сличну оној у Великој Британији прије двије године када је Лиз Трус обнашала функцију премијера, уколико би крајње десничарски лидер Л Пен побиједила на овим изборима и имплементирала свој економски програм. Крајем недјеље лијево оријентисана коалиција у Француској је презентовала изборни манифест којим се издваја од већине седмогодишњих реформи председника Макрона, док је министар финансија Л Мере упозорио да би пobjеда ове коалиције на изборима довела до изласка Француске из ЕУ, јер би се политике удаљиле од фискалних политика ЕУ.

Након првог смањења каматних стопа 6. јуна представници ЕСВ су остали опрезни, те је могуће да ово смањење неће бити праћено брзим промјенама каматних стопа, како је председница Лагард нагласила да каматне стопе нису у линеарном паду и да понекад могу да остану непромијењене. Чланови УВ ЕСВ су својим изјавама указали на потребу за опрезношћу и неколико њих је одбило да се унапријед обавезу по питању будућих кретања каматних стопа, па је мала вјероватноћа да ће до додатног смањења каматних стопа доћи поново на сједници у јулу. Главни економиста ЕСВ Лејн је изјавио да ЕСВ може да додатно смањи каматне стопе под условом да буде видљив даљи прогрес кретања инфлације ка циљаном нивоу, али уколико то не буде видљиво, онда ће се ове одлуке доносити спорије.

Централна банка Француске је смањила прогнозе економског раста земље за наредне двије године, те сада очекује да ће у 2025. години економски раст износити 1,2%, што је мање у поређењу са 1,5% колико је очекивано у марту. Централна банка Италије је објавила да очекује да економија Италије забиљежи раст за 0,8% у овој и у наредној години. Прогнозе за ову годину су непромијењене, али су за 2025. годину благо ревидиране наниже (раније очекивано 0,9%). Њемачки економски институт DIW је објавио да очекује да економија земље у овој години забиљежи раст за 0,3%, док за 2025. годину очекује раст за 1,3%, при чему се приватна потрошња наводи као највећи покретач раста.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Сентих индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ЈУН	-1,7	0,3	-3,6
2.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	АПР	17,5	19,4	17,2
3.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	АПР	-	4,81	4,30
4.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	АПР	-2,0%	-3,0%	-1,2%
5.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	АПР	-2,1%	-2,9%	-3,2%
6.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	АПР	-	-6,7%	-9,1%
7.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	АПР	-	-14,7%	34,7%
8.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г)	АПР	-	10,8%	-0,6%
9.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	АПР	-	3,8%	-8,2%
10.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	АПР	-	-3,5%	-5,1%
11.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	АПР	-	2.905,7	2.894,2
12.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	МАЈ	2,8%	2,8%	2,4%
13.	Стопа инфлације – Холандија (финал.)	МАЈ	2,7%	2,7%	2,6%
14.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	МАЈ	3,8%	3,8%	3,4%
15.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	МАЈ	2,7%	2,6%	2,4%
16.	Стопа инфлације – Ирска (финал.)	МАЈ	1,9%	2,0%	1,6%
17.	Стопа инфлације – Португал (финал.)	МАЈ	3,9%	3,8%	2,3%
18.	Стопа незапослености – Италија (Q/Q)	I квартал	-	7,2%	7,4%

САД

Фокус тржишних учесника је протекле недјеље био на сједници FOMC-а, те објављивању податка о стопи инфлације у мају, који је указао на успоравање инфлаторних притисака. **FOMC је на сједници одржаној средином недјеље, у складу са очекивањима, задржао референтну каматну стопу у циљаном распону 5,25–5,50 %.** Одлука о задржавању референтне каматне стопе је донесена једногласно, а ово је уједно седми пут заредом да је Фед задржава на тренутном нивоу. **Према новим прогнозама Фед предвиђа једно**

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

смањење каматних стопа за 2024. годину, умјесто три смањења која су предвиђена у марту, а у 2025. години четири смањења каматних стопа умјесто раније очекиваних три. Упркос пројекцијама Феда, тржишта су након објављеног податка о инфлацији остала при очекивању да ће доћи до два смањења током ове године по 25 базних поена, при чему би се прво смањење вјероватно могло да деси у новембру. Предсједник Феда Повел је нагласио да ће креатори монетарне политике бити осјетљиви на економске податке. Иако су за ову годину предвиђена мања смањења, креатори то усмјеравају на 2025. или 2026. годину. Предсједница Феда из Кливленда Местер је изјавила да би вољела да видје још неколико мјесеци позитивних података о инфлацији прије него што размотри ниже каматне стопе. С друге стране, Кашкари из Миниаполиса је изјавио да је Фед у доброј позицији да одвоји вријеме и прати пристигле податке прије него што почне смањивати каматне стопе.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г) МАЈ	3,4%	3,3%	3,4%
2.	Реалне седмичне зараде (Г/Г) МАЈ	-	0,5%	0,6%
3.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 8. јун	225.000	242.000	229.000
4.	Континуирани захтјеви незапослених 1.јун	1.795.000	1.820.000	1.790.000
5.	Индекс произ. цијена финалне потражње (Г/Г) МАЈ	2,5%	2,2%	2,3%
6.	Индекс увозних цијена (Г/Г) МАЈ	1,3%	1,1%	1,1%
7.	Индекс извозних цијена (Г/Г) МАЈ	0,6%	0,6%	-0,9%
8.	Индекс расположења потрошача Ун. у Мичигену П ЈУН	72,0	65,6	69,1

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0801 на ниво од 1,0703.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Економија Велике Британије је доживјела застој у расту у априлу, након снажног почетка 2024. године, првенствено због неповољних временских услова који су утицали на сектор грађевинарства и малопродаје. Економисти вјерују да ће успоравање економског раста због растућих каматних стопа и инфлације постепено нестајати током цијеле године, пружајући економски подстицај наредној Влади. Очекује се да ће БоЕ касније током године почети са смањењем каматних стопа са тренутно највишег нивоа (5,25%) у последњих 16 година. Тржиште Велике Британије је показало знакове хлађења у априлу, уз повећање стопе незапослености, али то није имало значајнији утицај на кретање GBP.

Премијер Сунак се суочио са позивима министара у последњем тренутку да дода нова смањења пореза и строжу миграцијску политику у конзервативном манифесту, будући да су у претходним нацртима недостајала велика обећања која би могла да спријечи тежак пораз на предстојећим општим изборима. Премијер Сунак је обећао да ће, уколико буде поново изабран, смањити порезе за запослене, а са циљем да се супротстави анкетама које тренутно указују на тежак пораз његове Конзервативне странке на предстојећим изборима.

Упркос томе што су се обје главне странке у предизборној кампањи обавезале да неће повећавати велике пореске стопе, биће изузетно изазовно за наредну Владу у Великој Британији да спријечи да нивои пореза достигну највиши ниво свих времена. Лидер лабуриста Стармер, чија странка има значајну предност у истраживањима мишљења јавности, представио је у четвртак манифест који је у складу са конзервативцима премијера Сунака, у неповећавању стопа пореза на доходак, доприноса за национално осигурање запослених, пореза на додатну вриједност и пореза на корпорације. Ови порези заједно доприносе преко 70% укупним

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

државним приходима. Међутим, економисти, укључујући и оне из ММФ-а, нестраначких истраживачких центара и великих банака, вјерују да ће наредној влади, без обзира на њен састав, вјероватно бити тешко одржати дух, ако не и тачну формулацију ових обећања.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Просјечне недјељне зараде (Г/Г)	АПР	5,7%	5,9%
2.	Стопа незапослености	АПР	4,3%	4,4%
3.	БДП (М/М)	АПР	-0,1%	0,0%
4.	Индустријска производња (Г/Г)	АПР	0,3%	-0,4%
5.	Прерађивачка производња (Г/Г)	АПР	1,5%	0,4%
6.	Трговински биланс (у милионима GBP)	АПР	-14.200	-19.607
7.	РИЦС индекс цијена кућа	МАЈ	-5%	-17%

Током протекле недјеље GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,84923 на ниво од 0,84383. GBP је депрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2719 на ниво од 1,2687.

ЈАПАН

БоЈ је прошле недјеље одржала састанак на коме је **одлучено да план куповина обавезница остане на истом нивоу (6 билиона JPY, односно 38,6 милијарди USD мјесечно)**, те да ће на предстојећем састанку у јулу бити представљен детаљан план смањења куповина обавезница у току наредне године, или наредне двије године. **Референтна каматна стопа је, како је и очекивано, задржана између 0% и 0,1%.** Око двије трећине аналитичара у анкети Ројтерса су се изјаснили да очекују да БоЈ на овом састанку одлучи да ће смањити куповине обавезница, што је довело до смањења вриједности JPY у односу на USD на најнижи ниво у посљедњих 6 недјеља и до раста фјучерса на обавезнице. USDJPY се сада приближава оним нивоима који су изазвали интервенцију БоЈ у априлу. Гувернер Уеда је на прес конференцији изјавио да је Одбору потребно више времена да пажљиво размотри могућа смањења. Наговијестио је да ће та смањења бити значајнија од очекиваних дјелимичних промјена и одбацио шпекулације да БоЈ неће повећати каматне стопе у јулу.

Аналитичари вјерују да је економија Јапана вјероватно досегла најнижу тачку у првом кварталу ове године, али су ризици и даље присутни због слабости JPY и поремећаја у аутомобилском сектору. Министарство разматра спровођење административне акције против Тојоте и још четири произвођача аутомобила. Према анкети, јавна подршка кабинету премијера Кишиде је смањена на 21%, што је најниже још од њиховог доласка на функцију. Према нацрту годишњих смјерница за планирање буџета, у плану је достизање суфицита примарног буџета у сљедећој фискалној години. Влада сматра да је суфицит примарног буџета кључни корак ка остваривању економског опоравка и фискалног здравља и да, уз јак економски раст и константан рад на смањивању расхода, суфицит може да буде остварен до фискалне 2025. године. Смјернице наглашавају потребу да Влада сарађује ближе са БоЈ како би се остварио одржив економски раст. Раст инфлације је подстакнут ниском вриједношћу JPY, која је повећала трошкове увоза сирових материјала. Ови подаци би могли да отежају одлуку БоЈ у вези с тим када да се повећају каматне стопе.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	БДП сведен на годишњи ниво (Q/Q) Ф	I квартал	-2,0%	-1,8%	0,4%
2.	БДП дефлатор (Г/Г) Ф	I квартал	3,6%	3,4%	3,9%
3.	Биланс текућег рачуна (у млрд ЈРЈ)	АПР	1.783,5	2.050,5	3.398,8
4.	Трговински биланс (у млрд ЈРЈ)	АПР	-346,7	-661,5	491,0
5.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	МАЈ	-	1,9%	2,2%
6.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	МАЈ	-	1,3%	1,6%
7.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) П	МАЈ	-	4,2%	-8,9%
8.	Произвођачке цијене (Г/Г)	МАЈ	2,0%	2,4%	1,1%
9.	Индекс услужног сектора (М/М)	АПР	0,4%	1,9%	-2,3%
10.	Индустријска производња (Г/Г) Ф	АПР	-1,0%	-1,8%	-6,2%
11.	Искориштеност капацитета (М/М)	АПР	-	0,3%	1,3%

ЈПЈ је током протекле недјеље апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 169,33 на ниво од 168,43. ЈПЈ је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 156,75 на ниво од 157,40.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

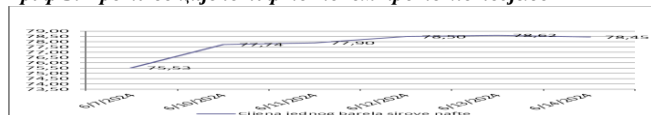
НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедјељак је износила 75,53 USD (69,93 EUR). Током недјеље цијена овог енергента је имала тенденцију раста. На почетку недјеље цијена нафте је повећана за око 3% у нади да ће се повећати потражња за горивом, упркос јачем USD и очекивањима растућих каматних стопа. Производња сирове нафте у Русији је остала изнад нивоа обећаног партнерима из ОПЕС+, чак и након што су извршили највеће смањење производње у више од годину дана.

ОПЕС је задржао прогнозе које указују на јачање потражње за нафтом у другој половини ове године, упркос томе што је потражња у I кварталу била мања од очекиване. Према овим прогнозама очекује се да ће свјетска потражња за нафтом на годишњем нивоу забиљежити раст од 2,3 милиона барела дневно у II кварталу, што је око 150.000 више него у I кварталу. Истовремено, из ЕИА је саопштено да очекују да ће се производња нафте у САД ове године повећати више него што је раније очекивано, те да би могла да достигне рекордних 13,2 милиона барела дневно. Цијена нафте је наставила биљежити раст и средином недјеље, јер прогнозери предвиђају смањење глобалних залиха нафте у другој половини 2024. године. Раст цијене нафте је био ограничен изненадним повећањем залиха сирове нафте у САД-у. Агенција за енергетске информације (ЕИА) је пријавила изненађујуће повећање залиха сирове нафте у САД за 3,7 милиона барела на 459,7 милиона барела. У четвртак је цијена нафте била прилично волатилна. С једне стране растуће залихе нафте и горива у САД-у и очекивања одложеног почетка смањења каматних стопа Феда утицали су на пад цијене нафте, али је са друге стране цијена подржана економским подацима САД-а који показују ублажавање на тржишту рада и успоравање инфлације. На крају недјеље ОПЕС+ је разјаснио своје планове за поновно увођење одређене производње овог енергента на тржиште. Цијена нафте је само благо смањена у петак.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 78,45 USD (73,30 EUR). Цијена нафте је повећана у односу на претходну недјељу и забиљежила је раст за 3,87% (највећи недјељни раст од почетка априла ове године).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 2.293,78 USD (2.123,67 EUR).

Цијена злата је протекле недјеље биљежила волатилна кретања. На почетку недјеље забиљежен је раст цијене злата под утицајем очекивања тржишних учесника везано за објављивање података о стопи инфлације у САД и састанак FOMC-а. Цијена овог племенитог метала је забиљежила раст и средином недјеље, након што је објављен позитиван извјештај о инфлацији у САД, уз јачање наде за смањење каматних стопа у 2024. години, што одговара некаматносној имовини попут злата.

У четвртак је цијена злата смањена након што су објављени нижи од очекиваних подаци о произвођачким цијенама у САД-у.

На крају недјеље цијена злата је поново повећана због повећане потражње за сигурнијим инвестицијама која је обиљежила трговање у петак. Такође, цијена злата је била подржана забринутошћу због политичке ситуације у Француској.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.333,04 USD (2.179,80 EUR). Цијена злата је забиљежила раст за 1,71% у односу на претходну недјељу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

